

Apró közlemény / Short communication

A csókalábú útifű (*Plantago coronopus*) 2020-ban felfedezett újabb lelőhelyei

SCHMIDT Dávid

Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Növénytani és Természetvédelmi Intézet, H-9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.; schmidt.david@uni-sopron.hu

New data to spreading of *Plantago coronopus* in Hungary

Abstract – In this study, new data of the naturalized roadside alien *Plantago coronopus* L. found in 2020 are listed. Numerous stands have been detected at sites far from previously known localities. These data show that *P. coronopus* is still in an intense phase of its spread. The species currently known from 90 flora mapping units in Hungary. Its new observations come from the narrow vegetation strip along roadsides, with the exception of the new data from Szombathely, which comes from the parking lot of a shopping center.

Keywords: alien, invasion, Plantaginaceae, roadside verge

Összefoglalás – A folytatódó adatgyűjtés eredményeként 2020-ban a csókalábú útifű (*Plantago coronopus* L.) újabb lelőhelyei kerültek elő. Számos új előfordulása található az eddig ismert lelőhelyektől távol, amely bizonyítja, hogy a faj továbbra is intenzív terjedési szakaszban van. KEF-alapú előfordulásainak száma aktuálisan 90. Minden új megfigyelése az útpadkát kísérő keskeny növényzeti sávból származik, kivétel ez alól a szombathelyi, ahol egy forgalmas bevásárlóközpont parkolójában a díszkővezet részében jelent meg.

Kulcsszavak: adventív, invázió, Plantaginaceae, útpadka

A hazánkban első ízben 2013-ban megtalált (SCHMIDT *et al.* 2016) és gyorsan meghonosodott csókalábú útifű (*Plantago coronopus* L.) terjedéséről, ökológiájáról szerzett eddigi ismereteinket két összefoglaló cikkben jelentettük meg (SCHMIDT *et al.* 2020, FEKETE *et al.* 2021). A folytatódó adatgyűjtés eredményeként 2020-ban is számos újabb előfordulása vált ismertté, amelyek itt kerülnek bemutatásra. Új lelőhelyeinek többsége kiegészítést jelent SCHMIDT *et al.* (2020) térképéhez. Eddig ismert előfordulási körzeteitől legtávolabb eső a tÁti (50 km), a kaposvári (41 km), és a kálócfa (28 km) lelőhely (1. táblázat). Ezek az adatok bizonyítják, hogy a faj továbbra is intenzív terjedési szakaszban van. KEF-alapú előfordulásainak száma jelen adatokkal 81-ről 90-re emelkedett (összefoglaló cikkünk – SCHMIDT *et al.* (2020) – térképén 80 kvadrátból szerepelt; egy vasvári adata – 8966.2, Schmidt D. 2019 – kimaradt a cikkből). Újként jelent meg a következő utak mellett: 117-es út (Tát), 61-es út (Kaposvár), 82-es út (Győr, Nyúl), 834-es út (Sárvár), Audi Hungária körüli (névtelen) út (Győr). Minden új megfigyelése az útpadkát kísérő keskeny növényzeti sávból származik, kivétel ez alól a szombathelyi, ahol egy forgalmas bevásárlóközpont parkolójának részében jelent meg.

1. táblázat A *Plantago coronopus* 2020-ban megfigyelt új lelőhelyei a korábban már ismert állományoktól való távolságuk sorrendjében
Table 1 New occurrences of *Plantago coronopus* observed in 2020 in order of their distance from previously known stands

	Település / Settlement	Út száma / Route ID	KEF-kvadrát / CEU quadrant	Megfigyelési idő / Date of observation (2020)	Távolság a legközelebbi ismert állománytól / Distance from nearest known stand (km)
1	Kaposvár: a 6701-es útra ráhajtó szakaszon	61	9672.2	07.29.	50
2	Tát: az út nyugati végénél, a 10-es út csomópontja közelében, kisebb állomány	117	8277.4	08.03.	41
3	Kálócfa: a település belterületén, kisebb állomány	86	9265.2	06.29.	28
4	Egyházaskörde: a Kossuth L. u. és Rózsa u. közötti névtelen betorkolló út kereszteződésénél, kisebb populáció	86	8965.2	06.29.	11,5
5	Veszprém: Nyugati útgyűrű, a Pápai út torkolatánál az autókereskedés mellett, tömeges	8	8873.3	07.03.	10
6	Farád: 8603. sz. út körforgalmi csomópontjánál, két kisebb állomány	85	8369.3	08.30.	7,5
7	Kóny: a Barbacsi-tó melletti szakaszon a településtől nyugatra, kisebb állomány	85	8369.4	05.28.	7,5
8	Győr: az audi-gyár körül haladó út padkáján többfelé, a 8-as, 7-es és a 6-os porta bejárata közelében	-	8272.3 8372.1	07.17.	6
9	Sárvár: 84-es és 834-es utak körforgalmi csomópontjától kb. 100 méterre az út északi oldalán, kisebb állomány	834	8767.4	06.13.	5
10	Nyúl: a település északi részén a temető mellett 3 kisebb populáció	82	8472.1	06.19.	4,3
11	Rábahídvég: a Rába-híd déli hídfője közelében, kisebb állomány	8	8966.1	07.11.	3,4
12	Jánosháza: vasúti átjáró mellett, egy kisebb állomány	8	8869.3	04.27.	3,3
13	Balatonkeresztúr: a település nyugati szélén a Lukoil benzinkúttal szemben, valamint a Kéthelyi-patak hídja mellett	7	9370.1	05.13. 07.29.	2,6
14	Balatonboglár: a Rigó u. és Harkály u. közötti szakaszon tömeges	7	9271.2	05.13.	2
15	Győr: a Királyszéki út torkolatánál, kisebb populáció	83	8371.4	06.12.	0,8

	Település / Settlement	Út száma / Route ID	KEF-kvadrát / CEU quadrant	Megfigyelési idő / Date of observation (2020)	Távolság a legközelebbi ismert állománnytól / Distance from nearest known stand (km)
16	Győr: az M1 felhajtótól északra Győr irányában mintegy 800 méter hosszan több kisebb populáció	82	8371.4 8372.3	06.19.	0,5–1
17	Szombathely: Zanati úti Tesco parkoló díszkövezett felületének részében, egy tőleveles példány	-	8765.4	09.06.	0,5
18	Balatonberény: 76., 7., 68. sz. utak körforgalmi csomópontjától Balatonszentgyörgy felé kb. 500 méter hosszú szakaszon	7	9370.1	05.13.	0,2–0,7

Irodalom

- FEKETE R., HASZONITS Gy., SCHMIDT D., BAK H., VINCZE O., SÜVEGES K. & MOLNÁR V. A. (2021): Rapid continental spread of a salt-tolerant plant along the European road network. – *Biological Invasions* DOI: [10.1007/s10530-021-02531-6](https://doi.org/10.1007/s10530-021-02531-6)
- SCHMIDT D., BAUER N., FEKETE R., HASZONITS Gy., SÜVEGES K. & MOLNÁR V.A. (2020): A csókalábú útifű (*Plantago coronopus*) folytatódó térhódítása Magyarországon. – *Kitaibelia* 25(1): 19–26.
- SCHMIDT D., DÍTĚTOVÁ Z., HORVÁTH A. & SZÜCS P. (2016): Coastal newcomer on motorways: the invasion of *Plantago coronopus* in Hungary. – *Studia botanica hungarica* 47(2): 319–344.

Béérkezett / received: 2021. 03. 26. • Elfogadva / accepted: 2021. 04. 26.